

**Usmernenie k výkonu činností inkluzívneho tímu materských škôl
zapojených do národného projektu
Podpora predprimárneho vzdelávania detí z marginalizovaných rómskych
komunít II. – NP PRIM II.
počas mimoriadnej situácie v súvislosti s ochorením Covid-19.**

Úvod

V súvislosti s aktuálnou epidemiologickou situáciou dopĺňa Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky/Úrad splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity usmernenie v súvislosti so **zabezpečením primeraných podmienok pre výkon členov inkluzívneho tímu** v materskej škole (najmä pedagogického asistenta, odborných zamestnancov, koordinátorov inkluzívneho vzdelávania, rodičovského asistenta) počas mimoriadnej situácie a v súvislosti s **prevenciou vzniku neoprávnených výdavkov** oprávnených užívateľov počas mimoriadnej situácie v súvislosti s ochorením Covid-19 zo dňa 1.11.2020.

Udalosti poslednej vlny epidemiologickej situácie v súvislosti s ochorením Covid-19 potvrdili nevyhnutnosť flexibility zo strany škôl v zabezpečovaní výchovno-vzdelávacieho procesu, s ohľadom na potreby a možnosti všetkých detí, obzvlášť špecifické potreby detí a rodín žijúcich v prostredí marginalizovaných rómskych komunít (MRK). Poskytovanie poradenských, komunikačných, odborných činností a iných činností zamestnancami materskej školy zmiernuje dopad pôsobenia nepriaznivej situácie na obyvateľov tej-ktorej sídelnej komunity a primárne MRK, pričom osвета a prevencia zdravia, účinná komunikácia ohľadom výchovných a vzdelávacích problémov detí, pokračovanie vo výchove a vzdelávaní inou ako prezenčnou formou (dištančným vzdelávaním) a pod. môže zmierniť dopady epidemiologickej situácie na sociálnu vylúčenosť detí a rodín z MRK. Materská škola z tohto pohľadu svojou činnosťou prispieva nielen k plneniu svojej výchovno-vzdelávacej a socializačnej funkcie, ale aj k ochrane verejného zdravia.

Organizácia a podmienky výchovy a vzdelávania

V súvislosti s organizáciou a podmienkami výchovy a vzdelávania v materských školách sa materské školy riadia usmerneniami ministra školstva, zverejňovanými na webovom sídle <https://www.minedu.sk/rozhodnutia-a-usmernenia-v-case-covid-19/>. V časti oprávnenosti výdavkov za mzdy refundované prostredníctvom NP PRIM II. je potrebné dodržiavať pokyny uvedené v časti V. tohto usmernenia.

Obzvlášť dôležité je, že ak sa obmedzí alebo preruší prevádzka materskej školy podľa § 2 ods. 6 vyhlášky č. 306/2008 Z. z. o materskej škole v znení vyhlášky č. 308/2009 Z. z. vo vzťahu k jednej triede alebo k viacerým triedam z dôvodu podozrenia na výskyt ochorenia COVID-19, považuje sa to za **mimoriadne prerušenie školského vyučovania v škole.**

Riaditelia škôl, v ktorých sa mimoriadne prerušuje školské vyučovanie v školách, zabezpečia pre deti dištančné vzdelávanie.

Dištančným vzdelávaním sa rozumie zabezpečovanie výchovy a vzdelávania inou ako prezenčnou formou. Pre tieto účely inkluzívny tím materskej školy naďalej zabezpečuje činnosti podľa potrieb detí

a možností materskej školy. Je potrebné obzvlášť prihliadať na situáciu detí v riziku, ohrozených sociálnym vylúčením alebo žijúcich v marginalizácii.

Dištančné vzdelávanie

Iná ako prezenčná forma výchovy a vzdelávania je súhrnne nazývaná dištančným vzdelávaním.

Dištančné vzdelávanie teda zahŕňa akúkoľvek inú realizovateľnú možnosť výchovy a vzdelávania, pri ktorej prebieha interakcia medzi dieťaťom a učiteľom materskej školy (resp. aj pedagogickým asistentom, odborným zamestnancom alebo aj rodičovským asistentom). Najrozšírenejšou formou sú online platformy, ktoré je možné využívať v prípade zabezpečenia internetového pripojenia a mobilných zariadení (mobilný telefón, tablet, PC a i.) na strane školy a rodiny.

V prípade, že takéto zabezpečenie nie je dostupné, dištančnou formou výchovy a vzdelávania sa rozumie aj činnosť prebiehajúca priamo v rodine dieťaťa/detí, prípadne v inom bezpečnom a primeranom prostredí, ktorá je usmerňovaná pedagogickým a/alebo odborným zamestnancom materskej školy, a to aj za jeho/jej priamej účasti (návštevy v rodinách, doručovanie pracovných listov s inštrukciami pre rodičov a deti, poskytovanie písomnej/ústnej spätnej väzby a i.).

V prípade, že to podmienky materskej školy umožňujú, dištančné vzdelávanie je možné realizovať aj podľa individuálneho rozpisu (rozvrhu, plánu práce) činností s tým-ktorým dieťaťom v priestoroch materskej školy.

V prípade, že je materská škola uzatvorená v zmysle vyšších všeobecne platných právnych predpisov alebo nariadení zo strany Ministra školstva, vedy, výskumu a športu a/alebo iných orgánov (uznesenia vlády, vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva SR) z dôvodu mimoriadneho prerušenia školského vyučovania v školách, **materská škola naďalej zabezpečuje výchovu a vzdelávanie detí dištančným vzdelávaním**. To znamená, že zamestnanci školy, ktorých mzdy sú hradené z finančných prostriedkov EŠIF, projektu NP PRIM II. (koordinátor inkluzívneho vzdelávania, odborný zamestnanec, pedagogický asistent, rodičovský asistent), vykonávajú činnosti v zmysle tohto usmernenia. Tieto činnosti sú monitorované zo strany regionálnych koordinátorov, ktorí zabezpečujú kontrolu kvality výkonu činností inkluzívneho tímu, ako aj metodické usmerňovanie jednotlivých zamestnancov a celého inkluzívneho tímu.

I. Činnosti inkluzívneho tímu počas mimoriadneho prerušenia školského vyučovania v materskej škole, zapojenej do NP PRIM II.:

Obsah pracovných činností jednotlivých pracovných pozícií sa prispôsobuje aktuálnym opatreniam (vlády SR, ministra školstva, Úradu verejného zdravotníctva SR, Ústredného krízového štábu, Pandemickej komisie, regionálneho úradu verejného zdravotníctva a i.). Okrem výchovno-vzdelávacích, odborných a poradenských činností sú odporúčané ďalšie činnosti reflektujúce mimoriadnu situáciu, potreby detí z MRK a ich rodín a možnosti tej-ktorej materskej školy, najmä:

Pedagogický asistent

- príprava podkladov pre účely informovania rodičov detí z MRK v súvislosti s prevenciou a ochranou zdravia prostredníctvom komunikačných kanálov MŠ (web stránka, sociálne siete, výveska, email),
- realizácia aktivít na zabezpečenie prevencie a ochranu zdravia ako ranný filter, monitoring dostupnosti ochranných prostriedkov, dôraz na dodržiavanie hygienických zásad, distribúcia rúšok a i.,
- dištančná forma komunikácie s deťmi a rodinami detí z MRK,

- asistencia pedagogickým a odborným zamestnancom pri príprave pracovných listov,
- spolupráca s pomáhajúcimi profesiami (TSP, KC) pri distribúcii pracovných listov do rodín a pri informovaní rodičov o ich spracovaní a výsledkoch,
- spolupráca s pomáhajúcimi profesiami (TSP, KC) pri zabezpečení účasti detí z MRK pri zápisoch do MŠ a do 1. ročníka,
- príprava pracovných pomôcok;
- účasť na pracovných stretnutiach inkluzívneho tímu, vrátane dištančných foriem,
- príprava podkladov súvisiacich s autoevaluáciou MŠ a desegregačným akčným plánom zmeny,
- konzultácie s regionálnym koordinátorom (telefonicky, mailom, osobne),
- zúčastňuje sa vzdelávacích aktivít realizovaných NP PRIM II.
- vypracovávanie dištančných úloh zadaných na vzdelávacej aktivite NP PRIM II, konzultácia výstupov s lektormi, a i.

Rodičovský asistent

- podieľa sa na pomoci deťom z MRK pri zabezpečovaní činností v MŠ, zisťuje potreby detí a ich rodín a komunikuje ich vedeniu MŠ, resp. KIV,
- podieľa sa na riešení problémov s nedostatočným zabezpečením dištančného (online) vzdelávania (chýbajúci internet, chýbajúci počítač, tablet, mobilná telefón) formou návštev v teréne, priamo v rodine, pri dodržiavaní bezpečnosti a ochrany zdravia,
- spolupracuje s rodinami detí z MRK na riešení rôznorodých problémov vo vzťahu rodina – škola,
- ak je to možné, spravidla denne vedie individuálne a/alebo skupinové činnosti neformálneho vzdelávania – práce s rodinou (skupiny detí a ich rodinných príslušníkov, vrátane detí, ktoré nenavštevujú MŠ), aktuálne najmä prostredníctvom online platforiem a dištančnou formou, pričom obmedzenie prezenčnej formy vzdelávacích aktivít podlieha aktuálnej situácii a nariadení Úradu verejného zdravotníctva SR, resp. Ústredného krízového štábu, uprednostňované sú individuálne činnosti neformálneho vzdelávania (v rámci jednej rodiny)
- poskytuje rodinám spätnú väzbu o individuálnom pokroku dieťaťa/detí
- asistuje učiteľke ako aj pedagogickému asistentovi pri zabezpečovaní inej ako prezenčnej formy výchovy a vzdelávania,
- spolupracuje s celým inkluzívnym tímom, spoluvytvára a naplňa desegregačný akčný plán zmeny,
- spolupracuje s odborným zamestnancom, vrátane školského špeciálneho pedagóga, pri asistencii rodičom v realizácii stimulačného programu v domácom prostredí detí a ich rodín,
- pomáha pri prekonávaní jazykovej bariéry v adaptačnom a výchovno- vzdelávacom procese,
- distribuuje pracovné listy a rozvojové aktivity z MŠ smerom do rodín,
- zúčastňuje sa vzdelávacích aktivít realizovaných NP PRIM II. a i.

Odborný zamestnanec

- príprava a distribúcia pracovných listov zameraných na stimuláciu v jednotlivých oblastiach rozvoja čiastkových funkcií dieťaťa,
- vyhodnocovanie a uloženie pracovných listov do portfólií, kompletizácia portfólií detí,
- individuálne konzultácie s rodičmi ohľadne stimulácie v domácom prostredí,
- výroba didaktických edukačných pomôcok potrebných na individuálnu a skupinovú stimuláciu,
- príprava videí so stimulačným programom,
- realizácia stimulačných cvičení cez sociálne siete,
- individuálne stimulácie detí podľa rozpisu online,
- účasť na pracovných stretnutiach inkluzívneho tímu, vrátane dištančných foriem,
- príprava podkladov súvisiacich s autoevaluáciou MŠ a desegregačným akčným plánom zmeny,
- konzultácie s regionálnym koordinátorom (telefonicky, mailom, osobne),

- skupinové stimulačné podľa rozvrhu,
- vypracovávanie dištančných úloh zadaných na vzdelávacej aktivite NP PRIM II, konzultácia výstupov s lektormi,
- zúčastňuje sa vzdelávacích aktivít realizovaných NP PRIM II. a i.

Koordinátor inkluzívneho vzdelávania

- zabezpečenie komunikačných kanálov s rodinami detí a deťmi (nadviazanie emailových kontaktov, vytvorenie facebookovej skupiny, videohovory cez skype, messenger, whatsapp, zoom a i.),
- zabezpečenie informovanosti rodičov a detí, zamestnancov MŠ a obyvateľov miestnych komunít v súvislosti s prevenciou a ochranou zdravia prostredníctvom komunikačných kanálov materskej školy (web stránka, sociálne siete, email),
- zdieľanie relevantných informácií zasielaných zo strany príslušného/ej regionálneho/ej koordinátora/ky prostredníctvom komunikačných kanálov MŠ (web stránka, sociálne siete, email),
- spolupráca pri získavaní celkového prehľadu o zdravotnom stave, materiálnej vybavenosti rodín a iných informácií z terénu, o rodinách detí a samotných deťoch, v súčinnosti s príslušným regionálnym/ou koordinátorom/kou,
- organizovanie stretnutí inkluzívneho tímu pri dôslednom dodržiavaní hygienicko-epidemiologického režimu a opatrení v súlade s aktuálnymi usmerneniami Úradu verejného zdravotníctva SR, resp. Ústredného krízového štábu,
- koordinácia procesu autoevalvácie a prípravy desegregačného akčného plánu zmeny,
- priebežná dištančná a prezenčná forma komunikácie KIV s inkluzívnym tímom, vrátane pomáhajúcich profesií v obci;
- spolupráca s pomáhajúcimi profesiami (TSP, KC) pri zápisoch do MŠ,
- propagácia zápisov do 1. ročníka (spolupráca s TSP, KC, ZŠ,)
- spolupráca pri tvorbe rozvrhu pracovných činností pre účely individuálnej stimulácie detí, individuálnych činností neformálneho vzdelávania a skupinových vzdelávacích aktivít prostredníctvom online nástrojov;
- koordinácia tvorby a distribúcie pracovných listov a ich návratnosti,
- vypracovávanie dištančných úloh zadaných na vzdelávacej aktivite NP PRIM II., konzultácia výstupov s lektormi,
- zúčastňuje sa vzdelávacích aktivít realizovaných NP PRIM II. a i.

II. Vzdelávacie aktivity NP PRIM II. počas mimoriadnej situácie v súvislosti s ochorením Covid-19:

Všetky vzdelávacie aktivity NP PRIM II. sú počas mimoriadnej situácie zabezpečované prostredníctvom online platforiem a dištančnou formou, pričom obmedzenie prezenčnej formy vzdelávacích aktivít podlieha aktuálnej situácii a nariadení Úradu verejného zdravotníctva SR, resp. Ústredného krízového štábu.

Online platformy a dištančná forma vzdelávania je adekvátna forma vzdelávania k prezenčnej forme vzdelávania, pričom všetky náležitosti vzdelávacej aktivity ostávajú nemenné (zabezpečenie prezenčnej listiny účastníkov, zabezpečenie lektora, informácia o konaní vzdelávacej aktivity a pod.)

Dištančná forma vzdelávania sa uplatňuje najmä pre:

- Mikro-regionálne stretnutia

- Metodicko-inštruktážne workshopy
- Iné vzdelávacie aktivity, ktoré si vyžadujú stretnutie viac ako 6 účastníkov¹ v jednom priestore

III. Monitorovanie a kontrola kvality výkonu činnosti inkluzívnych tímov v materskej škole prostredníctvom regionálnych koordinátorov

Z dôvodu dodržiavania prevencie a ochrany zdravia počas obzvlášť závažnej epidemiologickej situácie súvisiacej so šírením ochorenia Covid-19 a minimalizáciou kontaktov, regionálny koordinátor ako osoba z externého prostredia materskej školy, vykonáva kontrolu kvality výkonu činností inkluzívnych tímov dvoma spôsobmi:

- V prípade mimoriadnej situácie (prerušenie vyučovania v materskej škole, karanténa triedy/tried materskej školy, preventívne opatrenia a i.) na miestnej a/alebo regionálnej úrovni sa monitoring a kontrola výkonu činností inkluzívneho tímu vykonáva zo strany regionálneho koordinátora telefonicky, emailom, čo je uvedené aj v Správe regionálneho koordinátora k posúdeniu kvality práce inkluzívneho tímu. V takom prípade monitoring prebieha viac ako jedenkrát mesačne.
- V prípade štandardnej prevádzky materskej školy sa monitoring a kontrola výkonu činností inkluzívneho tímu vykonáva zo strany regionálneho koordinátora prezenčne.

O aktuálnej situácii v jednotlivých materských školách vedie regionálny koordinátor evidenciu a materská škola mimoriadnu situáciu hlási príslušnému regionálnemu koordinátorovi bezodkladne (okrem všeobecne platných právnych predpisov alebo nariadení zo strany Ministra školstva, vedy, výskumu a športu a/alebo uznesenia vlády, vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva SR).

Regionálny koordinátor môže požadovať doklad o nariadení takejto mimoriadnej situácie na úrovni školy.

IV. Realizácia ostatných aktivít projektu v súvislosti s obsadzovaním pracovných pozícií v NP PRIM II.

V prípade zabezpečovania projektových aktivít na úrovni obce (oprávneného užívateľa/materskej školy), súvisiacich s prijímaním nových zamestnancov na jednotlivé pracovné pozície, oprávnený užívateľ postupuje v zmysle aktuálneho znenia Sprievodcu pre oprávnených užívateľov (dostupné na <http://www.minv.sk/?zakladne-dokumenty-pre-uzivatelov-np-prim-ii>).

V prípade mimoriadnej situácie (zákaz vychádzania v obci/okrese, karanténa v obci alebo jej časti, výskyt ochorenia Covid-19 u osôb potenciálne v blízkom kontakte, preventívne opatrenia a i.) na miestnej a/alebo regionálnej úrovni je možné vykonávať obsadzovanie pracovných pozícií v národnom projekte aj dištančnou formou (využitím online platforiem, telefonicky a i.), pričom všetky ustanovenia Sprievodcu pre oprávnených užívateľov musia byť dodržané – časť 5.2, zdôrazňujúc časť 5.2.1.2.

¹ Počet osôb sa môže meniť v závislosti od aktuálneho nariadenia Úradu verejného zdravotníctva SR, resp. Ústredného krízového štábu

V. Oprávnenosť výdavkov

Počas mimoriadneho prerušenia školského vyučovania, resp. počas mimoriadnej situácie môžu nastať rôzne situácie pri plnení pracovno-právnych vzťahov medzi zamestnávateľom a zamestnancom a rôzne riešenia týchto vzťahov.

Vychádzajúc z možností, ktoré sú v súlade s oprávnenosťou výdavkov pravidiel financovania z EŠIF zdrojov a teda NP PRIM II., nasledovné možnosti definované zákonníkom práce sú akceptované:

- práca z domu, ak prácu podľa pracovnej zmluvy môže zamestnanec vykonávať aj z miesta mimo pracoviska,
- prekážka v práci na strane zamestnanca zo zdravotných dôvodov (napr. PN určená lekárom),
- čerpanie dovolenky

Vzhľadom k oprávnenosti výdavkov súvisiacich najmä s refundáciou miezd zamestnancov materských škôl zapojených do NP PRIM II. v období pandémie Covid-19 však **je možné refundovať** len takú mzdu zamestnanca, ktorá **nepredstavuje náhradu mzdy pre prekážku zo strany zamestnávateľa a úhradu zníženého úväzku** z dôvodu nezabezpečenia práce zo strany zamestnávateľa.

Pre zabezpečenie plynulého pokračovania aktivít NP PRIM II., ako aj zmierňovania dopadov epidemiologickej situácie Covid-19 na sociálnu vylúčenosť detí a ich rodín z MRK, odporúčame aj počas mimoriadnej situácie (prerušenie školského vyučovania v škole a karanténa) **pokračovať vo výchove a vzdelávaní dištančnou formou**, pričom táto forma okrem online platforiem a komunikácie prostredníctvom sociálnych médií zahŕňa aj individuálnu prácu s dieťaťom a jeho rodinou, spoluprácu s pomáhajúcimi profesiami v obci pri zabezpečovaní komunikácie medzi školou a rodinou, bezpečné formy zhromažďovania v malej skupine² a pod., vid' text v časti dištančné vzdelávanie.

Pri dokladovaní oprávnenosti výdavkov za mzdy zamestnancov materských škôl zapojených do NP PRIM II. v období pandémie Covid-19 je nad rámec bežných podkladov k finančnému transferu potrebné **doložiť na mesačnej báze:**

01 Zoznam osôb/členov inkluzívneho tímu, ktorí inou ako prezenčnou formou v danom mesiaci mimoriadnej situácie, konkrétne v čase prerušenia vyučovania, uskutočňovali definované úlohy (potrebné doplniť mená a pracovné pozície všetkých zamestnancov, ktorých mzdy boli refundované v rámci NP PRIM II. v danom období);

02 Zoznam úloh, ktoré boli definované ako oprávnené k vykonávaniu inou ako prezenčnou formou v danom mesiaci mimoriadnej situácie, konkrétne v čase prerušenia vyučovania v materskej škole (tento dokument je vypracovaný po konzultácii s regionálnym koordinátorom/koordinátorkou pre obec/mesto);

03 Čestné vyhlásenie zriaďovateľa materskej školy o neparticipácii na podpornej štátnej schéme refundácie miezd zamestnancov materskej školy (ide o mzdy konkrétnych zamestnancov refundovaných v NP PRIM II. V prípade, že ich mzdy boli refundované aj z inej schémy, prosím, uviesť túto skutočnosť do textu Čestného vyhlásenia).

Formuláre k vyššie uvedeným dokumentom sú súčasťou tohto Usmernenia vo forme príloh.

Úrad splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity
08.01.2021

² V zmysle aktuálnych nariadení Úradu verejného zdravotníctva SR, resp. uznesení vlády SR